2257
L. N. 4.

Ն՝ 9553 1917 ՅՈՒՆՎ. 2—15 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 2 ՔԵԱՆ. ՍԱՆԻ 1332 33ԻՆԳԻ ՏԵՆԷ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐՄԱՏԷԻ ԾԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ
Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز آغوب جيومك
مؤسسى ديكران جيومك
بك اوغلنده كوچك پارمق قپوده ابيل
سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه سنده

ՍԱՀՄԱՆԻ ԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐ ՄԻՍԻՏԻՊԻ
ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւհասիպի՝ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պէյօղլընցա Քիւչիւք Բարմաղ Դարուսա
Իպիլ սոգաղընցա Նո. 13
20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

Յեվրոպական պատերազմի 1 թարիխի գաղտնագրութիւնը ուսումնասիրելու թելադրեալ հետեւեալ տիպերը։

1.— Կիրթիւլամարանին չարպընտա թաքնեալ ֆասլիյէթի վէ քէշֆ գոլարը միւտատէմանը օլը։

2.— Իրան ճէպհէսինտէ պիր Ռուս պէօյիւկլինի տէֆ իտէրէք Բայաթա կիրմիք։

3.— Գաֆկաս ճէպհէսինտէ էհէմիյէթլի վազատա օլմասը։

4.— Սաիր ճէպհէլերտէ մուհիմ վազատա օլմասը։ Մ.

ՍՈՒԼՀ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ԻԹԻԼԱՖԸՆ՝ ՎԻԼՍՈՆԱ ՃԷՎԱՊԸ

Միւթթէֆիգլէրին՝ Մ. Վիլսոնա վէրտիքլէրի ճէվապտա Իթիլաֆճա հաղդեյլա թալեպ օլնան թէէմինաթ, թազմինաթ վէ իտաէլերի միւթթէֆիգլէրէ թէէմին իտիլմիշ օլան պիր սուլհա չու սրբատա հանայտաղ միւմքինսիզ օլտուղը պէյան օլունըյօր։ Ճէվապի նօթատա տէնիլիյօր քի, Իթիլաֆ՝ հարպէն պիթարաֆլարա վէրտիկի զարարլարը թախֆիֆ իշին էլինտէն էյլէնմ՝ եաբաճագ սրը. այնը դէմանտա դայէմ տօսթանէ վէ լաքին քէմալը չիտէթլէ հէր իքի զիւմրէնին մէյլէրինին Մ. Վիլսոնճա այնը սամալը չիտէթլէ հէր իքի զիւմրէնին մէյլէրինին Մ. Վիլսոնճա այնը սամալը գարչը տա բրօթէս. յէտլամասնա գարչը թօ իտէր։ Նօյա՝ Ալէքսանիտճա՝ էսասաթ ինսանիյէթ վէ քիւշիւք տէվլէթլէրէ բարչը պրոթէս օլտուղը սրյանէթլեր ալէյհինտէ թաթպիգ իթտիկի պիրանիմանէ ուսուլլարը թաֆսիլ իտիյօր. մէսէլա Զէբլինլէրին թէարուզը, տէնիզ ալթընլարը՝ թիճարէթ սէֆայինինէ գարչը թաթպիգ իթտիկի ուսուլ, իսէրայա գարչը եաբընան ֆէնա մուամէլէլեր, խալգըն կէրինտէն գալարբրլմասը վէ դայրբհիւմը թաատա իտիյօր։ Ճինայէթլեր՝ քի միւթթէֆիգլէրին պալէատէքի չիքայէթլէրինի հազդը չըգարբը։ Սուլհ չարթլարընա կէլինճէ նօթատա չէօյլեճէ տէնիլիյօր. Պէլճիգա, Սրբպիա վէ Գարատաղը եէնիտէն թէէսիսի վէ օնլայա թաավիզաթ իթասը, Ֆրանսա, Ռուսիա վէ Ռումանիանը թախլիյէսի վէյմիւնասիպ օլան թազմինաթը, էվրօբանը՝ էսասաթը միլլիյէ վէ քիւշիւք պէօյիւք պիւթիւն էհալիլէրին հուզուզը իւզէրինէ սէլամէթը թամմ վէ սերպէսթճէ ինքըշաֆը իդթիոասի թէէմինի, պիր վագթ դասպ օլունան արազիլէրին միւթթէֆիգլէրէ իաէսի վէ Օսմանլը իմբէրաթօրլըղընըն էվրօբատան թարը։ Գ.

*** «Թանին»տէն.

«Էվվէլտէն Պէլճիգա վարար միյէ Պէլճիգանը թէքրար թէէսիսի արզուսընտա պուլունանլար, սրբի ֆիթուհաթ դայէսիյլէ իլերի աթըլարը հալտէ, Ռումանիանը տա մաղլում օլտուղընը սէօյլէյէնլէր տերմիյան իթտիքլէրի չարթլարընը սօնընտա հիչ ութանըպ սրզըլմատան կիւզլերի, զըզարմատան վէ վիճտանլարը թիթրէմէտէն պիլա թէրէտտիւտ Օսմանլը Իմբէրաթօրլըղընը էվրօբատան տէֆ ու իխրաճընը իսթէմիշլեր տիր։ Խայր, պիզ եիրմինճի սարատա էվրօբատա եաշյան ճանավարլարընը պիլէ պէօյլէ պիր մանթըգ սահիպի օլաճագլարընը տիւշիւնմէզլիք։ Հազգ ու հազիգաթ, միլլիյէթ վէ զավմիյէթ կիպի տիւսթուրլար բիայէթ իտիլճէքքսէ, իքի պուչուգ սէնէտէն պէրու էվլատլարընը էն թէմիզ դանընը ֆէտա իտէրէք նամուս վէ իսթիգպալինի միւտաֆաայա չալըշմըշ վէ մուվաֆֆագ օլմըշ պիր իմբէրաթօրլըգ նէյէ՞ն տօլայը էվրօբատան տէֆ ու իխրաճ իտիլիյօր։ Եէտի ասրլըգ պիր թարիխէ վէ հալէա էվրօբանը կէօպէկինտէ պիլէ էսէրլերի կէօրիւնէն էսկի պիր մէսէնիյէթ սահիպ պուլունան Թիւրքլերի էվրօբատան զօվմագ իշիւն տիւշմէնլերիմիզ հա՞նկը հազգա, հա՞նկը նազարիյէյէ իսթինատ իտիյօրլար։ Հազգ ու հազգանիյէթ, միլլիյէթ վէ զավմիյէթ էսասլարը հալընըզ Սրբպիսթան, Պէլճիգա վէ սաիրէյի միւտաֆաա իշի՞ն մի իյճատ իտիլմիշ տիր։ Պուրայա կէլինճէ Իթիլաֆ նօթատանընը էն ճանալաճագ նօզթասընա թէմաս իթմիշ օլտուղը։ Զիւնքի նօթանընը իշինտէ էն թանթանալը իտոտատա վէ կիւլիւնճ պու՝ սրը։ Օ զատար կիւլիւնճ տիր քի պու ֆըզրայը պիզիմլէ պէրապէր պիւթիւն պիթարաֆլարընը զանգանա սանգանալարը արասընտա օգուտարգլարընտան էմինիզ։

«Ֆիլհակիգա պիզ բէք էյի պիլիյօրտըզ քի, տիւշմէնլերիմիզին էն պէօյիւք էմէլլերինտէն պիրի տէ պիզի սատ էվրօբատան «տէֆ ու իխրաճ» տէյիլ, պիւսպիւթիւն օրթատան գալտրրարզտան սօնրա, չու կիւզել մէմլէքէթիմիզի արալարընտա թագսիմ իտիվէրմէքքէ տիր։ Պունը եաբմագ իչիւն տէ իքի սէնէտէն ֆագլա պիր զէմանտան պէրու թէվէսսիւլ իթմէտիքլերի թէտպիր զալմամընը տրը։ Ֆագաթ, պու թէտպիրլերին էն քէստիրմէ եօլտան կիտէնի, մուհարեպէ վէ մուզաֆֆէրիյէթ օլարընը կէօրէ, պունտա մուվաֆֆագ օլամայընճա արթըզ էսկի իտտաալարընտա սէպաթ իտէմէյճէքլերինի զանն իտիյօրտը։ Հալպուքի հիչ տէ պէօյլէ օլմասը։ Գուրնազ տիւշմէնլերիմիզ թոր վէ թիւֆէնքլէ զաղանամատարգլարը պու մուվաֆֆագիյէթի՝ նօթա իլէ զաղանմագ իսթէմիշլեր վէ զալիպա պունը տա քէնտի ազբլարընճա բէք գուրնազճա պիր շեյ սայմըշլար տրը։ Զավալը սէրսէմլեր, էօյլէ պիր զէմանտա եաշյօրը քի արթըզ նօթալարընը հիչ պիր զըյմէթի զայմամըշ, հէր շեյ թոր վէ թիւֆէնկին վէրէճէկի զարարապազլանմըշ տրը։ Մազսէտէ վասրլ օլմագ իչիւն նօթայա պէօյլէ հէր տիւրլիւ հազգ ու ինսաֆ ֆիքրի խարճինտէ եազըլաճագ պալարէրվազանէ մատտէրտէ տէյիլ, օ էմէլլերի սահէի ֆիիլիյաթտա թէէյիա էյլէյէճէք մուվաֆֆագիյէթլեր լազըմ տրը։

*** «Թ. Էֆքեար»տան.—

Սուլհ չարթլարը օլարագ թաատատ օլունան պու հէզէյանլար իչինտէ «մուզատտէմա քէնտիլերին ախզ ու զատ օլունմըշ օլան եէրլերին իտտէսի»նէ ախտ ֆրզրա իլէ Օսմանլը Իմբէրաթօրլըզընտան պանիս պուլունան ֆրզրա՝ ըլիս Վիլսոնա բարմագ ըսրբտաճագ հայասըզլըգլարտան ստյըլտա եէրի տիր։ Պիւթիւն տէվլէթ վէ միլլէթլերին հազգլարընտան վէ մէվճուտիյէթլերինտէն պանս իտէն Իթիլաֆ նօթասը դալիպա պիզիմ զիւմրէ էրքեանընը տէվլէթ վէ միլլէթ սայմայօր։ Զանէր ինսան օլմագ իչիւն Իթիլաֆ զիւմրէսինէ զաթըլմագ լազըմ։ Իթիլաֆ նօթասընը թէնգիտ իտէն պիթարաֆ մաթպուսթ՝ Իթիլաֆընը քէնտի սէօզլերի իլէ քէնտի քէնտինի իլզամ իթմիշ օլտըզընտան պիհազգին պանս իտիյօր։ Տիւնեա, միլլիյէթ էսասաթը իւզէրինէ եէնիտէն թէէսիս օլունաճապա, Մալթա, ճէպհէլիթթարիդ, Մըսը, Թրանսվալ, հաթթա Հինտիսթան, սոնրա ճէզայիր վէ Ֆաս նէտէ՞ն Իթիլաֆ տէվլէթլերինին թէհաքքիւմլերի ալթընտա գալաճագլար։ Վէ սոնրա Թիւրքիանընը պու կիւն թէմամըյլա Թիւրք օլան մէմլէքէթինտէն թարտ ու իխրաճընը մէվզուը պանս իթմէքտէ տզլ ու մանթըգտան զէրրէ վա՞ր մը տրը։

Պու սոն նօզթանընը միւսթագիլ մէզալէլերլէ թէշրիհ օլունմագա չիյագթը մալիւմ տիր։ Ֆագաթ չիմտիտէն չու գատար սէօյլէյէպիլիրիզ քի, Իթիլաֆ տէվլէթլերի չիմտիքի մաղլուպ վազիյէթլերինտէ Պօղազլարը մէվզուը պանս իթմէքտէն սըզըլարագ «Թիւրքիանընը էվրօբատան իխրաճը» սէօզիւնի նօթայա «Պօղազլարընը Ռուսիայա վերիլմէսի» մանասընը իֆատէ իթմէք իւզրէ վազ ու տէրճ իթմիշլեր տիր։ Պու քիւսթախլըղընը թիւրքճէ մուզագէլէսի չու տրը։

— Եաղմա եօ՛ղ, զազա՞ն տա եէ։

Գազանմա՞ղ մը... օթուզ այլըգ միւպարէզէ կէօսթէրտի քի ֆիիլէն դազանմագ մէսէլէսի Իթիլաֆա կէօրէ —հէլէ պունտան սոնրա— բէք մանհալ պիր քէյֆիյէթ տիր։ Հազգլարընը դալիպ վէ մուզաֆֆէր սիլահլարընա խաթինատ իլէ միւտաֆաա իսէն միլլէթլերին ճէսարէթ վէ սավլէթլերի էօնիւնտէ իսկ էյլպէթթէ եաղմայա իմքան վէ իհթիմալ եօգ տրը։

Ինկիլթերրատա.— Օրտունընն թագվիյէսի վէ խրամէթի միւքելլէֆէ հազընտա հէյէթը վիւքէլանընն մուհիմ պիր իճթիհատը օլտուղընը «Թայմզ» եազըյօր. պունտա Լօյտ Ճօրճ, Հինտէրսընն, Զէմպրլէյն վէ սաիրէ հաղրը պուլընմըշլար տրը։ Օրտունընն թագվիյէսինէ տայիր օլան թէտպիր տանա զիյատէ թէէյիտ օլընճագ տրը։ Խամէթը ասքէրիյէյէ էրվէրիշի օլան 31 եաշընա զատար պիւթիւն էրքեքլերին սիլահ ալթընա ալընմասընա պէքլէնիյօր։ Գ.

Հարամեարբ սուլհնույանէ.— Ինկ. հիւքիւմէթի՝ Ինկիլթերրատա հէր հանկը պիր նիւմայիշը սուլհբէրվերանէյի մէն իտիճի պիր էմրնամէ նէյը իմ՞միշ տիր։ Պու էմրնամէտէն էվվէլքի սօն 8 կիւն զարֆընտա 36 զատար սուլհնիւմայիշլերի վուզու պուլմըշ տրը։ Հ.

*** Բէթէրսպուրկ զաղթաաը ախիրէն չէհրին պազը գրամլարընտա պիր չօգ խանէլերտէ թէհարրիյաթ իճրա իլէ պիր խայլի էվլերտէ սուլհ բիսալէլերի պուլմըշ տրը։ Պունտա հիւքիւմէթի սուլհա իճպար իշիւն չիտէթ թավսիյէ օլընըյօր իսի։ Էյան թաազիպ իտիլմէքքէ օլան պու թէհարրիյաթ նէթիյճէսինտէ պիր չօգ էշխաս թէվզիֆ օլընմըշ տրը։ Բէթէրսպուրկ զաղթաասընընը հէր կիւն ալարը խապէրլէրտէ կէօզէ չարբար էշխասընն տիւշմանլա խաֆի միւնասէպաթտա պուլընըպ սուլհնույանէ տա մէմլէքէթիմիզին սէվինճի վէ խանէնին չիճէքի տիր։ Լաքին զրզընն պիր գապահաթը օլմատըզընը սանա խսպաթ իթմէք ինթէրիմ։

— Վապթընը զայպ իտէճէքսին։

— Գրզընն՝ Մարքիյէ բէատ իթտիկինի սանա չահիլէրլէ խսպաթ իթսէմ։ Քէգա գրզընընն նէլէր չէքտիկինի, նասըլ քէնտինի միւտաֆէա իթտիկինի սանա պիրէր խսպաթ պիրէր իթսէմ, նէ եաբաճագսընն։

[215] (Տեվամի)

ԱՇԴ ՈՒ ՍԷՎՏԱ ԳՈՒՐՊԱՆԸ ԳԸԶ

Դ. ԳԸՍՄ ՃԱՆԻԼԷՐԻՆ ՃԷՁԱԼԱՐԸ

8.— ԺԱՆ ԺՈՒՍԷ ԳԱՐՏԱՇԼԱՐ

Մարքի տը Շազէյին գօնթէս տը Կանը զիյարէթինատէն 8 կիւն սօնրա Մարտ օրթալարընա տօղրու պապա Ժուսէ պաղչէսինին մէյվէտար աղաճլարընը պիրպիրինէ պաղլամագլա մէշղուլ իսի։ Պու սըրատա Գարիթէն կէլսի։ Հէր իքի զարտաշլար սէքտիկէրինի տէրաղուշլա պիր պիրինին էլլէրինի սըզտըրլար։

— Գարուլը զարա վէսիւրմէյի զօյ, տէտի։

— Նի՞շլէն պու զատար իհթիյաթլը քավրանըյօրսըն։

— Սանա սէօյլէճէք սէօզիւմ վար։

Պէօյիւք գարտաշը հայրէթլէ օնա պագտը։

— Նէ՞ իչ տիր պագալըմ, տէյու սորտու։

— Պիր աղ սապր էյլէ, չիմտի անլարընն, գրզընը հիչ կէօրմէտին մի՞։

— Խայր։

— Ա՛հ, գալընն գաֆալը օլմաղլա էօյլինէպիլիրսին։ Սէն չու պիչարէ Ժանօթը հիչ աճըմայօրսըն։

Իհթիյար Ժուսէ առատագլարընը ըսբրտը՝ լաքին չու ճէվապը վէրտի։

— Խայր։

— Նիհայէթ զահիրէն հազգը կէտրիւնիրսին, Ժան, զիրա նամուսը ատամ սըֆաթըյլա էօյլէ զանն իտիյօրսըն քի, պու կրզ պիւթիւն ժուսէլէրին նամուսընը պէրպատ իթմիշ տիր։ Պէն օ գրզըն պէտոպախթ օլտրզընը իսպաթ իթսէ՛մ։

— Պիր աղ զօրճա ինանանամազրմ։

— Պէն պու գրզլա չօգ մէշղուլ օլարմ, չիմտի զօմշուն օլան Շազէյլէ օղրաչմագ զէմանը կէլմիշ տիր։

— Մ. տը Շազէյ պիր գրզըն բէչինէ տիւշմիւշ, պու գրզ քէնտինի միւտաֆէա էտէպիլիր իսի, ատալէթ իշի պու եօլտա թագտիր իթմէկէ պէնի մէճպուր իտիյօր։

— Շիւպհէսիզ էօյլէ, լաքին կիւնահքեար օլան պիր գրզը՝ քէօրէքլէրէ պրագըլմազ. պա խուսուս պիզիմ գրզըմըզ օլուպ, հէնուզ 20 եաշլարընը սը՞ն քի, պու գրզ պիւթիւն ժուսէլէրին նամուսընը պէրպատ իթմիշ տիր։ Պէն օ գրզըն պէտոպախթ օլտրզընը իսպաթ իթսէ՛մ։

— Պիր աղ զօրճա ինանանամազրմ։

— Պէն պու գրզլա չօգ մէշղուլ օլարմ, չիմտի զօմշուն օլան Շազէյլէ օղրաչմագ զէմանը կէլմիշ տիր։

— Մ. տը Շազէյ պիր գրզըն բէչինէ տիւշմիւշ, պու գրզ քէնտինի միւտաֆէա էտէպիլիր իսի, ատալէթ իշի պու եօլտա թագտիր իթմէկէ պէնի մէճպուր իտիյօր։

— Շիւպհէսիզ էօյլէ, լաքին կիւնահքեար օլան պիր գրզը՝ քէօրէքլէրէ պրագըլմազ. պա խուսուս պիզիմ գրզըմըզ օլուպ, հէնուզ 20 եաշլարընը

مدير مؤسس اغوب وارژابديان
Միւս. մէսուլ՝ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏՅԱՆ

բրօբաբիլիտասալար եաբտըգլարը պիլտիրիլիյօր։ Հ.

Պիթարաֆլար վէ սուլհ.— Զիւրիխ կազէթտլարը տեյօրլար քի, պիթարաֆ մէմալիք տէմօղրաթ սոսիալիսթլէրի՝ մուհարիպլէր արասընտա տօղրուտան տօղրույա միւզաքէմաշը քիւշատ իթտիրմէք իւզրէ Լօնտրա վէ Բարիզտէքի ֆբրդա իտարէսի նէզտինտէ ումումի պիր հարաքէթաէ պուլընմաբզ թէքլիֆ իտիյօրլար։ Հ.

*** Լօզանտա վուզու պուլան պիր իճթիմաը սուլհբերվէրանէտէ էն մուհիմ գէվաթ՝ միլլէթլէր արասընտա պու գըթթալա նիհայէթ վերմէք իչին պիւթիւն վասըթալարը իսթիմալ զըմընտա պիթարաֆլարըն մէճպուր օլարգլարընտան պահա իթմիշլէր տիր։ Իճթիմա հէյէթի՝ Զուիցերիա հիւքիւմէթինէ վէ րէիս Մ. Վիլսընա՝ սուլհ լեյհինտէքի հարաքէթլերինի թէպրիքի միթէզամին թէլեկրաֆլար չէքմիշլեր տիր։ Զուիցերիանըն տիկեր պիր չօղ չէհրլերինտէ պու զապիլ իճթիմալար թէչքիլ օլընմըշ տըր։ Հ.

ՊԼՕՍԱՌԱՊԻԱ ՎԷ ՄՕԼՏԱՎԻԱՏԱ

«Լօզանձայկը» սանսիւրտէն կէչմիշ Ռումմէնպաընտան չու թէլեկրաֆը նրմըշ տըր.— Պէսարապիա վալիսինին էմրիյլէ հէնուզ սիլահ ալթընա ալընմամըշ 17տէն 40 եաշընա գատար օլան երքէքլեր Տնիէսթէր ուզունըզընտա իսթիհքամ եաբմաղա վէ սիբերլեր զաղմաղա չաղրըլմըշլար տըր։ Քէզա պու նէհրին միւնասագ գըյըլարընտա տաախի սիբերլեր զաղըլաճաղ տըր։ Պու մէշղուլիյէթլերէ եալընըզ եէրլի էհալի տեյիլ, հարպ էսիրլերի վէ միլթէճի Ռումմէնլերի վէ սաիրէյի տէ չալըշարրըյօրլար։ Քէզալի Շըմալի Մօլտավիա հէվալիսինտէ այէլաճէլէ իսթիհքամ եաբըլըյօր։ Լէշիսքի վէ Դալէտէն օրտուլարը Վօլհինի վէ Պուգովինատան չէքտիրիլմ Մօլտավիա վէ Ճէնուպի Դարբոսթլարա կէօնտէրիլմիշ տիր քի, օրալարտաքի Ռուսռումէն զուվէթլերի թազվիյէթ պուլսըն։ Ժէնէ Պիէլարօք, Մօլտավիա մէվզալարընընէ հէր հալ ու քեարտէ էլտէ իսիլմէսինի էմր իթմիշ տիր։ Հ.

ՆՈՒՖՈՒԶԼԸ ՊԻՐ ՄԷՊՈՒՍԸՆ ՀԻՔՄԷԹԱՄԻԶ ԳԱԹԼԻ

Մալմօէտէն պիլտիրիլիյօր.— «Օխրանա» Ռուս կազէթասը էբէյիճէ էհէմմիյէթը սիյասիյէի հայիզ հիքմէթամիզ պազը վագաալարլա մէշղուլ օլըյօր։ Գաալէթ ֆբրգասընընն թալէպիյլէ զապրթա՝ ֆբրգաստա զայէթլէ նաֆիզ պիր մէվզը պուլընըպ պիր իվ պրագմագոզընն օրթատան զայպ օլան մէպուս ժօլլաս իչի հազգընտա պիր թոնդիզաթա պաշլամիշ տըր։ Մէպուսընն սիյասի պիր ճինայէթէ զուրպան կիմսիսիկի անլայընըյօր։ Պու իչտէն տոլայը Տումատաքի մուհալիֆլէր արասընտա պէօյիւք պիր էնտիշէ հիքմֆէրմա տըր։ Հ.

ՁԱՐԸՆ ԽՈՒՍՈՒՖԻ ՀԷՑԼԷԹԻ

Զար թարաֆընտան պիր վագիֆէի խուսուսիյէ իլէ միւքելլէֆ օլան կրանտիւգ ժօրժ Նիգոլայէվիչ Ռումանիայա վասըլ օլուպ, զրալ Ֆէրտինանտ իլէ պէրապէր Ռումանիա զարարկեահը ումումիսինէ կիթմիշ տիր։ Հ.

ԵՈՒՆԱՆ ԱՇՎԱԼԻ

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆԱ ՊՕՅՈՒՆ ԷՑՏԻՐՏԻԼԻԸ

Աթինատան իշար օլընըյօր.— Եունան հիւքիւմէթի իրիյաֆ թարաֆընտան թալէպ օլընան թէտապիրին թատպիկինէ միւպոչէրէթ էյլէմիշ տիր։ Մօրայա ասքէր վէ մուհիմմաթ նազլ իտէն միւթէատտիտ թըրէնլէր սէյր ու սէֆէր իթմէքտէ տիր։ Իթիլաֆ թարաֆընտան ազլը իլթիզամ օլընան ժէնէրալ Գոլարիս մէկզունիյէթ թալէպ էյլէմիշ տիր։ Նիմ րէսմի կազէթալարընն իշարընտ նազարէն ճիհէթը իտարէի ասքէրիյէ 6 ճէպէլ պաթարիասընը իթիլաֆա թէսլիմ իթմիշ տիր։ Տիկեր ճիհէթտէն 3000 քիշիտէն միւրէքքէպ պիր միթինկ ազտ օլընարագ նօթանընն զապուլը բրօթէսթօ իտիլմիշ վէ գրալ ալգըշլանմըշ տըր։ Մ.

ԻՏԱԼԻԱ ԳԱՐԱԳԸ

Զաթարճա տիվանը հարպը մախսուսը բիյասէթինէ.— Մէնսուզ պուլունտըզը Ուզուն Քէօբրիւ Քէշան պիրինճի ինշաաթ թաղուրընընն 3ինճի պէօլիւկի էֆրատընտան իլէն 7 աղըսթօս սէնէ 332 թարիխինտէ ֆիրար իտուպ, էլեէվմ վատիի ֆիրարտա պուլունան Սիլիվրինին Ֆէնէր գարիյէսինտէն 311 թէվէլլիւալի տիւլկէր թանաշ թէօֆիլօսընն հագզընտաքի մուհաքէմէսինին բույէթի իչիւն հէվալէ օլունան օլ պապատէքի էսրագը իւզերինէ Ուսուլը Մուհաքէմաթը ճէզալիյէ զանունընընն պապը բապինին ֆաալը սանսինտէ մուհարրէր մուամէլաթը իպթիտայիյ իլթա վէ իքմալ վէ թարաֆը բիյասէթտէն վէրիլէն օն կիւն մէօհլ զարֆընտա տա իսպաթը վիճուտ իթմէմէսինէ մէպնի ղըյապէն իճրա գըլընան մուհաքէմէ նէթիճէսինտէմերզում մաղնունալէյհ ֆիրար ճիւրմինին ֆաիլի օլտըղը մէրթէպէի սիպութէ վասըլ օլմաղլա հուզուզը մէտէնիյէտէն իսգաթ վէ միւթէսարրըֆ օլտուղը էմլաք վէ արազի վէ ազարընընն հաճզըյլա հիւքիւմէթը Սէնիյէ ճանիպինտէն իտարէսինէ վէ քէյֆիյէթին տէվայիրը միւթէալլիւզէսինէ թազրիրը իշարընա ֆի 24 թէմմուզ սանէ 900 [illegible] զանունընընն իքինճի մատէսինին պիրինճի ֆբզրասընա թէվֆիզէն իտամընա ղըյապէն վէ միւթթէֆիզէն զարարրինճի ֆբզրասընա թէվֆիզէն իտամընա ղըյապէն վէ միւթթէֆիզէն զարար վէրիլմիկի իլան օլունը։ Թ. Է.

ԹԷՊԼԷՏՏԻՒԱԹՐ ՀԱՎԱՔՑԷ

Հավա թէտրիճէն աչընլաճագ տըր։ 1 քեանունը սանիտէ զապլէզզէվալ տէրէճէի հէրարէթլէր Տէրսաատէթտէ 10, Վանիքէօյիւնտէ 10, Էսիրնէտէ 4. Իզմիրտէ 11, Անգարատա 4, Գոնեատա 3, Պէյրութտա 11, Պաղտատտա 10, Սոֆիատա 6 տէրէճէ տիր։

24 սաաթ զարֆընտա աղամի տէրէճէի հէրարէթլէր Տէրսաատէթտէ 14, Վանիքէօյիւնտէ 14, Էսիրնէտէ 13, Իզմիրտէ 14, Անգարատա 10, Գոնեատա 10, Պէյրութտա 10, Պաղտատտա 16 տէրէճէ տիր։

24 սաաթ զարֆընտա ասղէրի տէրէճէի հէրարէթլէր Տէրսաատէթտէ 9, Վանիքէօյիւնտէ 9, Էսիրնէտէ 2, Իզմիրտէ 10, Անգարատա 3, Գոնեատա 2, Պէյրութտա 18, Պաղտատտա 2 տէրէճէ տիր։

24 սաաթ զարֆընտա Եաղան եաղմուրընն մրգտարը Տէրսաատէթտէ 0, Վանիքէօյիւնտէ 1, Էսիրնէտէ 1, Իզմիրտէ 1. Անգարատա 1, Գոնեատա 1, Պէյրութտա 0, Պաղտատտա 0 միլիմէթրօ տըր։

ՀԱՐՊԻՑԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ —

§ Հայվանաթը էմիրիյէ իհթիյաճաթը իչիւն արբա գըրմասը մէվզը միւնագասայա զօնըլմըշ տըր։ Թալիպի է հատէսինտէ տիր։ Քեան. սանինին իքինճի բանգար էրթէսի կիւնի ֆիյաթ մուվաֆֆըզ կէօրիւլտիկի հալտէ իհալէսի մուգարրէր տիր։ Իշթիրաքա թաղիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ եիւզտէ օն թէէմինաթլարընը միւթաասրպէն Լէվաղիմաթը Ումումիյէ տաիրէսի միւպայաաթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթլարը։ 3—3

§ Ինշաաթը ասքէրիյէտէ զուլլանըլմագ իւզրէ տէօրթ քէօչէ եուվարլագ տէմիր իլէ սաճա լիւգում վարտըր. իհալէսի քեանունը սանինին եէտինճի ճումաա էրթէսի կիւնի իճրա գըլընաճագ տըր։ Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ եիւզտէ օն թէէմինաթլարըլա Լէվաղիմաթը Ումումիյէ միւպայաաթ գօմիսիօնընա միւրաճաաթ իթմէլէրի։ 3—1

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ.— 551 մէթրօ միւքեաբի քէրէսթէ։

Ճիհէթը պահրիյէճէ բարաը բէչինէն վէրիլմէք իւզրէ միւնագասա սուրէթիյլէ պէշ եիւզ էլլի պիր մէթրօ միւքեաբի մուսթէլիֆ ճինս քէրէսթէ միւպայաա իտիլէճէք տիր։ Իթայա թալիպ օլանլար քէրէսթէ ճինս վէ իպաղընը անլամագ իւզրէ հէր գէօնա վէ միւնագասայա իշթիրաք իւզրէ տէ քեանունը սանինին տէօրտիւնճի չարշէնպիհ կիւնի պատէզզահէր իքիտէն տէօրթ պուչուղա գատար Պահրիյէ նէզարէթի Տէօրտիւնճի տաիրէսինտէ միւթէշէքքիլ միւնագասա գօմիսիօնընա միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլեր։ 3—2

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻՆՏԷՆ.— Ճէմիյէթը ումումիյէի պէլէտիյէ շէհրը քեանունը սանինին իքինճի բաղար էրթէսի կիւնի վասաթի սաաթ իքիտէ իճթիմա իտէճէկինտէն ազաի քիրամընը թէշրիֆլերի լիւզումի ըէճա օլունը։

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԼԵՄԱՆ ՀԱԼՊ ՐԱԲՕՐԸ

Պերլին, 14.— (Ռեմի) Ղարպ վէ Շարգ ճէպհէլերինտէ էհէմմիյէթլի ֆաալիյէթ կէօրիւլմէմիշ տիր։ Իպրայիկալաց խաթթը իւզերինտէ քեաին Վատէնի զապթ իտիլմիշ տիր։ Գ.

ԻԹԱԼԻԱ ՎԷ ՏԷՎԼԷԹԼԷՐ

Լուկանօ, 14.— (Ռօմատան) Հիւքիւմէթ 1917 դեկտ.տէ միւատէթի խիթամ պուլաճագ Ռումանիա, Ռուսիա, Սրպիա, Ճաբօն, Սբանիա վէ Զուիցերիա իլէ օլան թիճարէթ ահտնամէլերինի լաղվ իթմիշ տըր։ Գ.

ԱՄԷՐԻԳԱ ՍՕՍԻԱԼԻՍԹԼԷՐԻ ՎԷ ՍՈՒԼՀ

Պէրլին, 13.— Պէյնէմիլէլ սոսիալիսթ պիւրօսը քիթապէթի՝ Շիդակօտաքի Ամէրիկա սոսիալիսթ ֆբրգասընտան տիւն պիր թէլեկրաֆ ալըպ պունտա 1917 յունիս իւչտէ Լա Հէյտէ պէյնէլմիլէլ պիր կոնկրէսին տավէթի թէքլիֆ օլընըյօր։ Մէզքիւր իտարէխանին՝ կէլեճէք մարտ 1է դատար պու պապոտ հիչ պիր թէշէպիւստէ պուլընմատըզը թազարիրտէ, Ամէրիկա սոսիալիսթ ֆբրգասը պու պապոտ պիզզաթ քէնտիսի թէշէպիւստէ պուլընճագ տըր։ Լ.

ԱՎՍԹՐԻԱ ՀԱԼՊ ՐԱԲՕՐԸ

Վիէննա, 14.— Շարգ սահնեի հարպընտա.— Վալէնինին զարպընտա Օսմանլը զրթաաթը Ռուսլարընն պիր հիճիւմինի տէֆ իթմիշլեր տիր։ Պու՞ տան մատտա հավանընն ատէմը միւսատատէսինէ մէպնի Ռումանիա օվաընտա մուհիմ ֆաալիյէթը հարպիյէ օլմամըշ տըր։ Հէրէսթրանընն ճէնուպը զարպիսինտէ թօրճեաս մանթըղասընտա քեաին 704 բազդամը թէքէ ժէն. Կօլուպագընն զօմանտասը ալթընտաքի թազարլար թարաֆընտան իճրա իտիլէն պիր պասպընն նէթիյճէսինտէ եէտը գապգըմըզա կէչմիշ տիր։ Աէման միւֆրէզէլերի մուվաֆֆագիյէթլէ նէթիյճէլէյէն թէշէպիւսաշտա պուլընմըշլար վէ տիւշմէնէ աղըր զայեաթ վէրտիրմիշլեր տիր։ Տահա շըմալտա չալանը իշար պիր վագաա օլմամըշ տըր։

Իթալեան սահնեի հարպընտա.— Սիւքիւն հիւքիւմֆէրմա տըր։

Ճեհնուպը Շարգի սահնեի հարպընտա.— Իւչ Ֆրանսըզ ալայընա մէնսուպ գըթաաթ Օխրի կէօլիւնին ճէնուպընտաքի Ավսթրիա-Մաճար մէվզըընա չարգատան թէարրուզ իթմիշլերսէ տէ, թարտ իտիլմիշլեր տիր։ Պու հարաքէթէ կէօլին չարգընտան թէարրուզ իսէն Ավսթրիա-Մաճար վէ Պուլկար գըթաաթը տա իշթիրաք իթմիշ տիր։ Տիւն սապահ գըթաաթըմըզ մուգապիլ թէարրուզա կէչէրէք տիւշմէնի Զէրավանընն էօթէսինէ աթմըշլար տըր։ Գ.

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԱԼՊ ՐԱԲՕՐԸ

Սոֆիա, 14.— Մակեդոնիա ճեպհեսիճտ.— Վարտար իլէ Տօյրան կէօլի արասընտա չիտատէթլի թօքճը ֆաալիյէթի օլմուշ տըր։ Տիւշման իսթայազօվօ գարիյէսինին ճէնուպընտա թէարրուզ իթմիշ տիր։ Թէարրուզ եալընըզ աթէշիմիզ իլէ ատֆ իտիլմիշ տիր։ Ճէպհէնին տիկեր մանթըղալարընտա խաֆիֆ թօքճը աթէշի օլմուշ տըր։

Բումանիա ճեպհեսիճտ.— Աշաղը Թունատա Գալաս իլէ Իսմազճա արասընտա հէր իքի թարաֆտան խաֆիֆ թօքճը աթէշի օլմուշ տըր։ Պիզիմ թարաֆտաքի սահիլտէն Գալաս շէհրինին մէպանի վէ միւէսսէսատը ասքէրիյէսինի, սթատիօնը վէ շէհրին գուրպինատ քեաին քէօբրիւլերի պոմպարբման իթմիք։ Սթատիօնտա հարիգ գունաա իթմիշ տիր։ Թարարէշերիմիզ լիման իւզերինէ վէ Քէօրկիյէ վէ շէհրին գուրպինատ քեաին թայարէ սթատիօնչարընա պոմպալար աթմըշ տըր։ Գ.

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԷՏԻՆ.— Տուլունը Ումումիյէի Օսմանիյէ լատարլսի միւտիրիյէթը ումումիյէթ՝ կէլեճէք մարթ այընընն նիհայէթինէ տօղրու աէօրթ միւֆէթթիշ ինթիխապը իչիւն իտարէի մէրքէզիյէտէ պիր միւսապէգա աչընլաճաղընը վէ պու միւսապէկայա տուլոուլ չէրաթիյլէ իմթիհան բրօբակամընընն «Ճէրիտէի Շարգիյէ» կազէթասընընն 31 թըշը. էվվէլ 1332 թարիխլի նիւսխէլէրինտէ էվվէլճէ իլան իտիլմիշ օլտըղընը վէ միւսապէդաի մէզքիւրէյէ իշթիրաք արզուսընա պուլունան զէվաթը, տահա զիյատէ մալիումաթ իսթիհսալի իչիւն, Տուլունը Ումումիյէի Օսմանիյէ միւտիրիյէթը ումումիյէսի միւֆէթթիշլիք զալէմինէ միւրաճաաթ իսէպիլէճէքլերինի իլան էյլեր։

ՕՐԱՑՈՅՑ 1917 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի սեփական յառաջիկայ 1917 տարւոյ գրպանի օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած և ի վաճառ հանուած է ի գին 100 փարայի։ Մեծաքանակ գնմանց համար 100ին 10 զեղջով։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Մեծ Նոր խան Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը։

ՍԻՆԷՄԱ ԲԱԼԱՍ.— «Մատէն սահիպէսի», հըսսի տրամ, «Սատատէթ թաազիպի» կիւլիւնճլի զամէտի 1 բէրատէ։